

Ніколаєва Наталія Анатоліївна

кандидат економічних наук

*доцент кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну*

м. Київ, Україна

Панькевич Ірина Михайлівна

*студентка кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет технологій та дизайну*

м. Київ, Україна

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА ТА МЕХАНІЗМ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Проблеми безпеки підприємства завжди мали підвищену увагу, особливо на сьогоднішній день. Існуючі загрози, як зовнішнього так і внутрішнього середовища, можуть впливати на рівень ефективності роботи підприємства та на його конкурентноздатність. Саме тому, фінансова безпека підприємства має важливе значення, щодо забезпечення ефективного функціонування підприємства.

Україні та світі проблемі визначення фінансової безпеки підприємства приділили увагу такі економісти, як: І.А. Бланк [2], Л.І. Донець [3], Т.Г. Васильців [4], В.Д. Дорофеев [5], М.М. Єрмошенко [6] та інші.

В загальному значенні безпеку визначають, як певні умови в яких перебуває складна система, коли дія зовнішніх факторів і внутрішніх чинників не призводять до процесів, що вважаються негативними по відношенню до даної складної системи у відповідності до наявних, на даному етапі, потреб, знань та уявлень [1].

Економічна безпека підприємства, традиційно, складається з таких основних елементів:

- Виробнича безпека;
- Техніко-технологічна безпека;
- Просторова безпека;
- Кадрова безпека;
- Фінансова безпека;
- Інформаційна безпека;
- Інтелектуальна безпека;
- Екологічна безпека.

Розглянемо більш детально фінансову безпеку. Фінансова безпека підприємства — це такий його фінансовий стан, який характеризується, по-перше, збалансованістю і якістю сукупності фінансових

інструментів, технологій та послуг, що використовуються підприємством; по-друге, стійкістю до внутрішніх і зовнішніх загроз; по-третє, здатністю фінансової системи підприємства забезпечувати реалізацію його фінансових інтересів, місії і завдань достатніми обсягами фінансових ресурсів; по-четверте, забезпечувати ефективний і сталий розвиток цієї фінансової системи.

До основних цілей забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства слід віднести: сприяння досягненню мети діяльності підприємства; забезпечення ефективного використання економічних ресурсів; запобігання негативному впливу різноманітних чинників середовища функціонування; забезпечення фінансової стійкості й платоспроможності; гарантування захисту інформації, охорони комерційної таємниці; досягнення безпеки персоналу; захист інтелектуальної власності, матеріальних та фінансових цінностей підприємства [7].

До основних завдань системи економічної безпеки підприємства належать: захист законних прав і інтересів підприємства і його співробітників; збір, аналіз, оцінка даних і прогнозування розвитку обстановки; вивчення партнерів, клієнтів, конкурентів, кандидатів на роботу; виявлення, попередження і припинення можливої протиправної та іншої негативної діяльності співробітників підприємства на шкоду його безпеці; забезпечення збереження матеріальних цінностей і відомостей; отримання необхідної інформації для розробки найбільш оптимальних управлінських рішень з питань стратегії і тактики економічної діяльності компанії тощо [8].

На рівень фінансової діяльності підприємства і, відповідно, на стан його фінансової безпеки *можуть впливати, як зовнішні, наприклад держава, ринок чи конкуренція, так і внутрішні чинники — рівень операційного та стратегічного фінансового менеджменту:*

При цьому важливо визначитися, що більше впливає на рівень фінансової безпеки підприємства — внутрішні чи зовнішні чинники. Це залежить від багатьох умов і для цього потрібно проводити аналітичні дослідження. На кожному підприємстві набір чинників і рівень впливу на фінансову безпеку буде різним. Відсутність фінансової безпеки, а інколи і низький її рівень призводить до поглинання чи банкрутства підприємства.

На сьогоднішній день фінансова безпека є однією з найбільш актуальних та значущих аспектів життєдіяльності господарюючих суб'єктів, тому дане питання потребує подальшого розгляду й вдосконалення, перш за все, комплексної системи фінансово-економічної безпеки підприємства та відпрацювання механізму забезпечення функціонування даної системи. Комплексну систему економічної безпеки підприємства можна трактувати як комплекс взаємопов'язаних організаційно-право-

вих заходів, що здійснюються спеціальними службами, підрозділами підприємства, спрямованих на захист життєво важливих інтересів особистості та підприємства від реальних або потенційних загроз для забезпечення успішного фінансово-економічного розвитку. Велику увагу варто приділяти розробкам з науково-практичним підходом до формування підсистеми фінансового моніторингу підприємства та підходу до вдосконалення кадрового забезпечення управління фінансово-економічною безпекою.

Отже, виходячи з усього зазначеного вище, варто сказати, що фінансова безпека підприємства є чи не одним із найважливіших факторів, які забезпечують роботу кожного окремого підприємства на території нашої країни. Фінансова безпека підприємства може характеризуватися багатьма чинниками. Тому для нормального розвитку підприємство повинно розвивати систему фінансових інструментів, які воно регулярно використовує, адже це сприяє розширенню його функціональності і здатності протистояти як зовнішнім так і внутрішнім загрозам.

Література

1. Заплатинський В. М. Логіко-детермінантні підходи до розуміння поняття «Безпека». Вісник Кам'янець — Подільського національного університету Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський Національний університет імені Івана Огієнка, 2012 — Випуск 5. (336 с.) С. 90–98.
2. Бланк І. А. Управління фінансовою безпекою підприємства. — К.
3. Донець Л. І., Ващенко Н. В. Економічна безпека підприємництва: Навч. посібник для студентів вищих навч. закладів. — К., 2008. — 239 с.
4. Васильців Т. Г. Економічна безпека підприємства України: стратегія та механізм зміцнення: Монографія. — Львів: Арал, 2008. — 384 с.
5. Дорофеев В. Д., Шмелева А. Н., Шестопап Н. Ю. Менеджмент: Учеб. пособие. — М.: ИнфраМ, 2008. — 440 с.
6. Єрмошенко М. М., Горячева К. С. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство: Наук. монографія. — К.: Національна академія управління, 2010. — 232 с.
7. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич та ін. [за ред. Т. Г. Васильціва]. — Львів, 2012. — 386 с.
8. Цюцюпа С. В. Комплексный подход к формированию механизма обеспечения экономической безопасности предприятия с учетом использования информационных систем [Электронный ресурс] / С. В. Цюцюпа. — Режим доступа: <http://jurnal.org/articles/2013/ekon51.html>. — Название с экрана.